

Meie Mats.

Nr

7.

ENSV
Riiklik Avalik
Raamatukogu

Tulge tuhatnelja ruttu,
Jätke nukrust, jätke nuttu,
Kuulge Matsi magust juttu.

Mitte Göthe järele.

dune on taewas . . .
Walgust polegi . . .
Tsensor, kes meid waewas,
Elab jällegi . . .
Ei ta käe alt lähe
Läbi midagi.
Oota, oota, wähe,
Uinud sinagi!

Tallinnas, 1. märtsil 1906.

Mats.

Hommikumaa legenda.

Wene keelest.

Kui juur Braama maailma lõi, siis tulivad targad tema juurde ja ütlesiwad temale nõnda:

— Suur Braama! Sa löid taewa ja maa, inimesed ja elajad. Sa löid legendid ja mäed, tähed ja päikese, aga kuningat sa ei loonud. Anna meile kuningas, kes inimeste üle walitseks.

Ja juur Braama wõttis tarkade palwet kuulda ja tegi sauest kuninga ja puhus talle oma elujõudu sisse.

— Suur Braama, ütlesiwad targad siis. Oma armulises tarkuses löid sa kuningale ka filmad. Ja ta näeb inimeste häda ning ei ole küllalt wali walitsema. Parem oleks, kui ta inimeste piisavaid ei näeks.

— Hea küll, ma kustutan ta silmanägemise, ütles Braama ja wõttis kuninga peast filmad ära.

— Suur Braama! ütlesiwad targad jälle. Sa andsid kuningale ju ka kõrwad, ja nendega wõib ta rahwa nuttu kuulda.

— Hea küll, ma wõtan talt ka kõrwakuulmise, ütles Braama ja toppis ka kuninga kõrwad sauega finni.

— Suur Braama! palusiwad targad veel kord. Kuningal on ometi veel süda ja mõistus. Mõte ja tundmus wõib tal nägemise ja kuulmise asjet täita.

Ja Braama wõttis kuningalt ka südame ja mõistuse ära . . .

— Kuda me rahwale kuningat wõime näidata, kel ei mõistust ega südant ega filmi ega kõrwu ei ole? mõtsiwad targad siis isekeskes küsida. Ja nad tegiwad otjuseks:

— Meie peidame ta rahwa filmade eest ära. Mitte kesgi rahwa seast ei pea ta palet nägema.

Ja nad paniwad tema suurde lossi finni ja kõrge müüri wäga warjasiwad nad teda rahwa filma eest.

Ja aastafajad läksiwad aastafadade järele mööda, ning inimesed ei teadnud, et nende walitseja ilma südamega ja ilma mõistusega ja ilma filmadega oli.

Meie waenlased.

Külacit nägi linnatänawal esimest korda kasakaid. Jäi seisu, waatas kasakatele tagajärele (õnneks ei juhtunud kasakad seda tähele panema, muidu oleks wanakese käsi halvasti käinud . . .) ja küsis möödaminija käest:

„Hea inimene, öelge, kas need ongi jaapanlased?“

„Jaapanlased need küll ei ole, aga peksite saame nende käest küll,“ kostis küsitaw.

* * *

Buhta rahaga:

„Kui palju sulle tuleb?“

Wõlga.

„Täna ei wõi ma teile mitte raha anda.“

* * *

Mlõni sõna esimestest inimestest.

Wõib üsna kindlasti tõendada, et ajalgne Gewa ülikond sedalaadi oli, kui tsirkusenaišterahwastel ja neil daamedel, kes Harjuwärawamäel iga suwel Tallinna puhastwerd- ja kadakasaksu löbustawad, ja et Madama lehalatted Zurichi ja teiste rüšelejate riitest palju lahku ei läinud.

Wastuwaidlemata on tõsi, et Madam esimine rätsep ja Gewa esimine naisõmbleja maapeal oli. Oma esimise selli ja mam-selli proowitöö tegiwad nad selle järele, kui nad hea- ja kurjatundmise puuwilja oliwad maitšenud, kus nad fogutud teadete järele endile wiigipuu (Ficus carica) lehtedest krinolinid olla õmmelnud.

Ruškuse seaduse 1455. paragrah. põhjal oleks Rain oma wenna Labeli tapmise pärast 11—12 aastani sunnitööd wõinud saada. Wõib aga ka olla, kui tal hea adwokat oleks olnud, nagu Sokolow, Poska, Pulat, Pung, Päts, Strandman, Teemant jne., et kohus teda ka õigeks oleks mõistnud.

Wäga huwitaw oleks teada saada, misjugušed olused nimelt hea- ja kurjatundmisepuu wilja sees oliwad, mille abil madu Gewa ja Gewa

Madamat ehitas. Võib olla, et see sedaseltki hulkstegem mahl oli, kui lõbumajapidajad endi neiude juures tarvitavad.

Sulgesti võib arvata, et Raini ja Abeli sündimise juures Madam ise ämmaemanda tohuseid täitis, Nõnda on siis meieaegsete meeste ja isade kaebtused, et laste kiigutamine, mähtimine, mannapudrukeetmine jne. nende sugu ja seisuse auuga kokku ei sünni, vähemalt liialdatud, ehk võib ka öelda, et seda sugugi ei tule tähele panna.

Armatavasti ei olnud Madamal ega Gewal ega ka teistel esimestel inimestel passijä ega walatunnistusi, sest kui nendel need oleks olnud, kus nad neid siis oleks lasnud kirjutada, kui sel ajal veel politseijauskondegi ei olnud.

Mõned mõtlewad, et Madam ja Gewa eestlased olnud, sest neid nimesid tuleb veel praegu meie rahwa seas ette. See ei ole õige, sest Dr. Hermann'i üleüldise teaduse raamat ehk konfessiooni-leksikon ei lausu sellest sõnagi.

Schuti jär.

Parun: Mis sa pakud kõrwi eest, hea ratsa ruun, sõidab hästi.
Mustlane: Mis ta nüüd enam, kulla saks! on teine nii mitut isandat orjanud Naha raha, kolm rubla, võib anda. Luba ta nüüd on oma wiimase sõidu sõitnud, eks saks tea ise küll.

I. „Nella“ partei sünnituse ootel.

Kalendri parandamine.

„Ülemal pool on kindel nõuu meie kalendrit parandada, nii et sellegipoolest haritud ilmaga ühe järje peale saame.“

„Kust ja seda tead?“

„Sisemisteasjade ministri poolt keelati 9. jaanuar ära, sedasama tehakse, nagu kuulda, ka 1. maiga ja 18. aprilliga, s. o. väljamaa 1. maiga, kus tödliste rahutusi kardetakse. Sarnasi päivi on meil nüüd palju, nii et aasta jooksul väljamaa kalendrite järele jõuame.“

* * *

Raudtee jaamas.

Reisija jookseb mööda jaama ja otsib nähtavasti midagi suure rutuga.

„Teie otsite vist einelauda?“ küsis üks lahke teenija.

„Ei, koguni ümberpöördud,“ kostab reisija ja jookseb edasi.“

* * *

Mis teevad teised ajalehed?

„Kuule, kuule,“ hüüdis J. Järvi toimetuse liikmele, kes käsitirjaga trükikotta jooksis, järele. „Ütle et ladujad mu kirjale kümmefond „Hal-
lelujafi“ veel juurde panewad. „Dh’sid mõivad nad iga lause wahela wahest mitu panna, need nähakse rahwale meeldiwat.“

* * *

„Kuule pojuke,“ ütles Bert, oma poole aastase pojale wana ajalehte ja kääriji kätte andes, „ja pead juba pisukesest saadit tööga harjuma.“

*

„Kuule,“ ütles „Koidu“ toimetaja oma Peterburisje sõitwale sõbrale waksalis Jumalaga jätmise puhul, „astu ometi lord Dr. Hurti poole jäs’e, ja küsi kas tal mitte mõnda wana laulu käepärast ei ole, kus kõneldasje, et rouad rangi roomadeks“ pannakse. Ühe säherdusega tegin mullu head äri.“

*

„Kuule armas Anni,“ ütles toimetaja herra Kõrw, uulitsalt toimetusesse tulles. „Kas tead — kui tširkus meie linna tuleb, siis ostan esimise kõrwi hobuse naha omale, mis seal kääwab; tõmban selle uulitsal ümber ja ma tahaksin näha, mis nimega need hukkalinud uulitsa poisid mind siis taga hüüawad.“

*

„Lause wormidest ei ole lugu, trükimead ei ole tähtsad, kui inimene suuri ja sügawaid asju ajab,“ ütles Postimehe toimetaja herra Tõnnisson tuttawale, kes nurises, et juhtkirjade laused segasid ja leht trükimigasi täis olla.

*

Kuule wend Jakobson, ütles „Lõbu lehe“ teine toimetaja oma kaaslasela pisarjilmil. „Sa ole nii hea mees ja waata minu jauks ka kolme topik: eest nõõri.“

II. „Nella“ partei peale sünnitamist.

Wändramehe elektrijõuline rehepeksumasin.

— „Üks muh! Ja siis on haganad, kõtkad kõik laudil!“ — juurustas wanamees, käega õhus järsku wõnkstu lüües, ei selleläbi mulle praktilisemalt asja selgemaks teha, ning nihutas ennast pingi peal minule ikka lähemale ja lähemale, sest ta sai aru, et tema ime-masin mind ikka enam ja enam humitama hakkab. — „Kõik rattad ja wändad, konksud ja haagid, kõied ja rihmad, kõik wärgid ja asjad. Kõik puhtast Damaskuse terasest! . . . kõik! . . .“

— „Kõied ja rihmad ka?“ —

— „Kõik! „Oh ei! . . . kus hullu! . . . need üksi ei ole aga muud kõik! . . . waata masinat eest wõi tagant! . . . kõik puhas teras . . . Damaskuse teras! kas mõistate mis see tähendab? . . . Kõik meie praegused auru rehepeksu masinad on selle kõrwal nullid. Kõik nullid . . . Kõhwi-masinad . . . Aga minul, — elektriga . . . Terasest . . . kus lähed, plaf — laf — laf — laf! . . . Üks muh! Ja siis on kõik põhj laudil! . . .“ —

— „Imemasin ikka!“ . . .“ —

— „Jah, tõesti ime . . . Üks kuradi kriukamees see pidi olema, kes sihantse jeeburi ikka wälja arwas . . .“

Kõik wäljamaal tehtud, aga Moskwas, seal samas just, kust ma ta tõin, seal kofku pandud . . . Pole tööprad mõistnud teised kofku panna, toodud, mine tea kust pagan Türgimaalt wõi, suured targad tehnikerid ja nupumehed, kes siis ta kofku seadinud . . .“ —

— „Palju maksis?“ —

— „Mis ta siis maksis, eks oma 3000 pulka tulnud ikka ära . . .“ —

— „Kui palju!“ —

— „Ja jah . . . Ega mu raha sellepärast veel otsas pole! . . . Ei koguni . . . Minul on raha küll . . . küll . . . küll! . . . wõin elada, wõin juua niipalju kui tahan, — wõin ka sihantse masina osta misukest kellegil teisel ei ole . . .“

— „Olgu nüüd wanamehega lugu kuidas on . . .“ — mõtlejin mina, — „aga tema elektrijõuline rehepeksu masin on humitaw . . . Ta kii-dab purjus peaga küll natukene, aga, — inewärk on ta siisgi.“ — Et mull just päewapildi aparat kaafas juhtus olema, siis palusin ma wanameest et see hommikul, wõerastemajast lahkudes, mind kaasa wõtaks, sest mull oli kange isu sellest isewärki masinast pilti wõtta.

— „Miks ei? . . . Seameelega . . . Tulge aga ligi . . . Teate, kus on masin . . . Üks muh! Ja siis on kõik põhud lauda peal koos . . . kõik elektriga . . . Masin ise puhtast Damaskuse terasest . . . Näete, see seal on mu masiniit . . .“ — seletas wanamees ühe purjus lätlase peale näidates, kes oma „foorma“ all ägades ühest nurgast teise tuiگردas. Küll noomis teda naine, kes nukralt nurgas pingil istus ning suurt kopsu, kollase, pifa narmastega rätiku sees hoidis, küll kärkis tema aga wõerastemaja peremees,

Asjata otsida.

Mis sa sealt lehest nii hoolega otsid, et üsna kahed prillid nina peal. Otsin seda kiidetud wabameelsust.

aga kus „masinist“ jeda tähele paneb. Muudkui tuigerdas aga edasi . . .

— „Jah, see on mu masinist . . . Sellega läheme meie kahkesti mõisadesse ona masinaga rehtesid peksuma . . . Ma usun, me teenime kohe juba ühe sügisega selle masina taha . . . Mõtelge: kõige päält saab Lohu mõisa mindud, siis Hochsteini, siis . . . siis . . . Algarale, siis Kurzbergi, siis . . . siis . . . baron von Sternfeldi juurde j. n. e. Siis peab masin küll ammugi taha olema! . . . Aga masinist peab mull ikka ka tingimata olema. . . Muudu tuleb mull hull tükk, näituseks: Olen ma juba kord kütja, siis on ta mu käed tahmaga määritud. Ja niisuguste kätega ma juba mõisniku lauda sööma ei julge minna . . . Si tohigi! . . . Aga mis nõnda wiga: mina olen ise päris herra, saate aru, päris herra ja tema masinist. . . Temal olgu ka, kas wõi isegi naba tahmane, see ei tee midagi! Tema ei söö ju sakste laudas. . . Noh, see on juba teine asi! . . .“

Olgu, olgu, kõik wõib olla! . . . Mis mind aga huwitas, see oli see ime masin. . . Ma seadisin oma wärgi kõik õhtul korda, et hommikul kohe juba seda meriista pildits üles wõtta. . .

Õhtul pugesi igauks oma asemele Wanamees, suur „päris herra,“ kadus ei tea kuhu ära,

kuna masinist esimest otja pidi naise kõrwal woodis noriskas; jalad aga rippusiwad tall kaugele üle ääre wälja. . .

Waevalt jäi terve wõerastemaja kõik wagu, kui „masinist“ woodi poolt imeliku puksumist kuulda oli. Warsti selle peale kõlas ka wali prantsak ning wihase naise hüüe „weis!“ Seal see masinist siis nüüd kükitas, kükile maas ja offendab. . . offendab, ning weel kahest otjast, kuna tagast poolt toast Wirtju mehed, wõi kes pagan seal magasiwad, hirwitades karjusiwad: — „Kuulge poisid nüüd, kui masinist wilistab!“ —

Hommikul, kui ma üles ärkasin, polnud wanameest kufagilgi näha. Wõerastemaja peremehe ütelse järele, et wanamees ammugi juba linna läinud, wõisin ma aimata, et see oma ime masina juures; nüüd on. Rahjatsedes astusin ma uulitsale, et eik juhtun kufagilt teda weel üles leidma ja, — kas ja näe! Juba mõne samm peal nägin ma wanameest tulema, suur ime masin wankri peal.

Wanamees pööras häbiga näo kõrwale ning tegi, nagu ei näekski ta mind, sest tema suur elektrijõuline pörguwart polnud muud midagi kui tuulamise masin, jah, lihtne tuulamise masin!

Kuida mõisaherra „isalikka kohuseid“ täitis.

Mõisaherra v. S. oli niisugune inimene, kelle käsi võtmiseks alati öieli on, aga selle vastu andmine väga raske. Terves kihelkonnas oli ainult kolm mõisa ja mõisad üsna üheteise lähedal.

Koguduses jäi vaene naene hulga lastega lesk, ja langes kõige suuremasse viletsusesse. Kiriherra, heasüdamega mees, tegi omalt poolt mis mõis, et vaese lese häda vähendada. Ta manitses koguduse jõukamaid Jumala käsku tähele panema, mis meid käsib leskede ja vaeste laste eest hoolt kanda. See manitsus ei olnud just kurtidele kõrvadele üteldud, ja tagajärg oli, et jõukamad peremehed nõuus olivad, laste eest hoolitsema. Kes lubas sööki, kes riideid, kes jälle lubas laste kooliskäimise eest hoolt kanda. Kui kiriherra ette pani, et ka kohalikud mõisnikud tahaksivad ühe lapse kohta „isalikud kohused“ oma peale võtta, siis sattus v. S. raske läbi katsumise alla. Muidugi ei oleks ta tahtnud mingisugused erakorralisi kohuseid oma peale võtta, aga teiselt poolt ei julgenud ta ka vastu panna, kuna ta selle läbi kiriherra ja kõige koguduse jilmis kristlikkude kohuste täitmata jätmises süüdlane oleks olnud. Ta arvas siis kõige paremaks asjaga nõuus olla.

Kuua aega mõtles v. S. kuidas ta selle uue loorma oleks võinud omal kergemaks teha, nii kergeks kui võimalik. Ja ta leidis viimaks abinõuu, mille üle pimedusewürst isegi oleks võinud kade olla. Mõisnikkude kasvatada oli üks 5-6 aastane mehehakatus võetud. Igauks pidi teatud osa kasvatusewaevast kandma. Tõesti kristlik v. S. märkas, et inimene selles vanaduses kõige enam karistamise tarbes on. Piiblisgi üteldakse: kes oma witsa ei pruugi see mihkab oma poega."

Kui siis pois v. S. mõisa toodi, pani mõisaherra teda aedniku juurde tööle, mis poisi jõuga koku sündis. Ohtul lasi ta siis witsad tuua ja poisile tubli keretäie anda. See on ju hea kasvatuse juures tingimata tarwilik. Siis saatis ta ta poisi naabri mõisniku juurde ja andis kirja kaasa milles seisis: „Mina olen oma isaliku kohust täitnud: karistust on pois saanud ja nüüd saadame Teile sööma. Toimetage teda siis teise mõisa, kes tema riiete eest hoolt kantakse."

Ja nõnda täitis v. S. oma isaliku kohust.

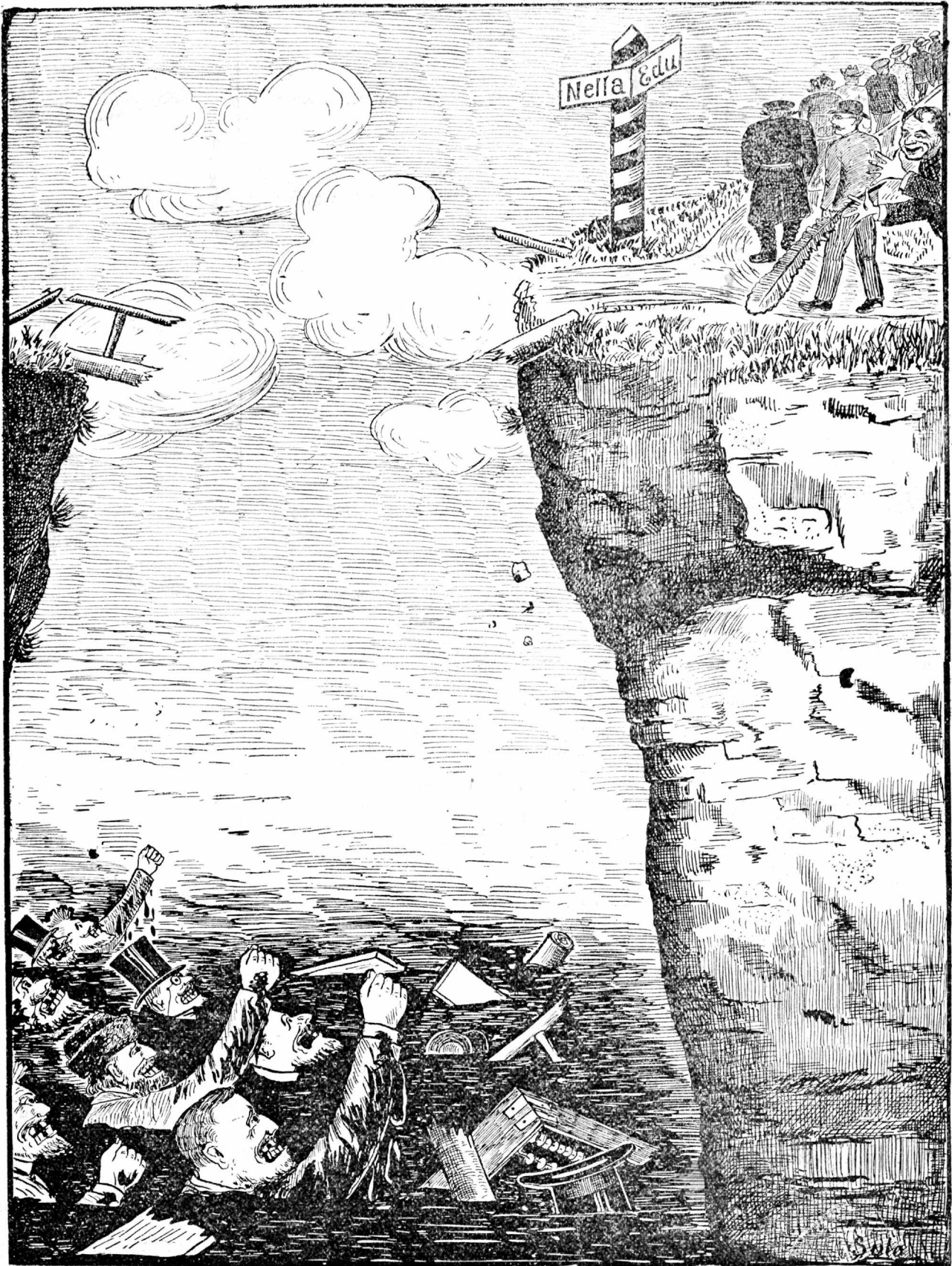

Pärast walimisi.

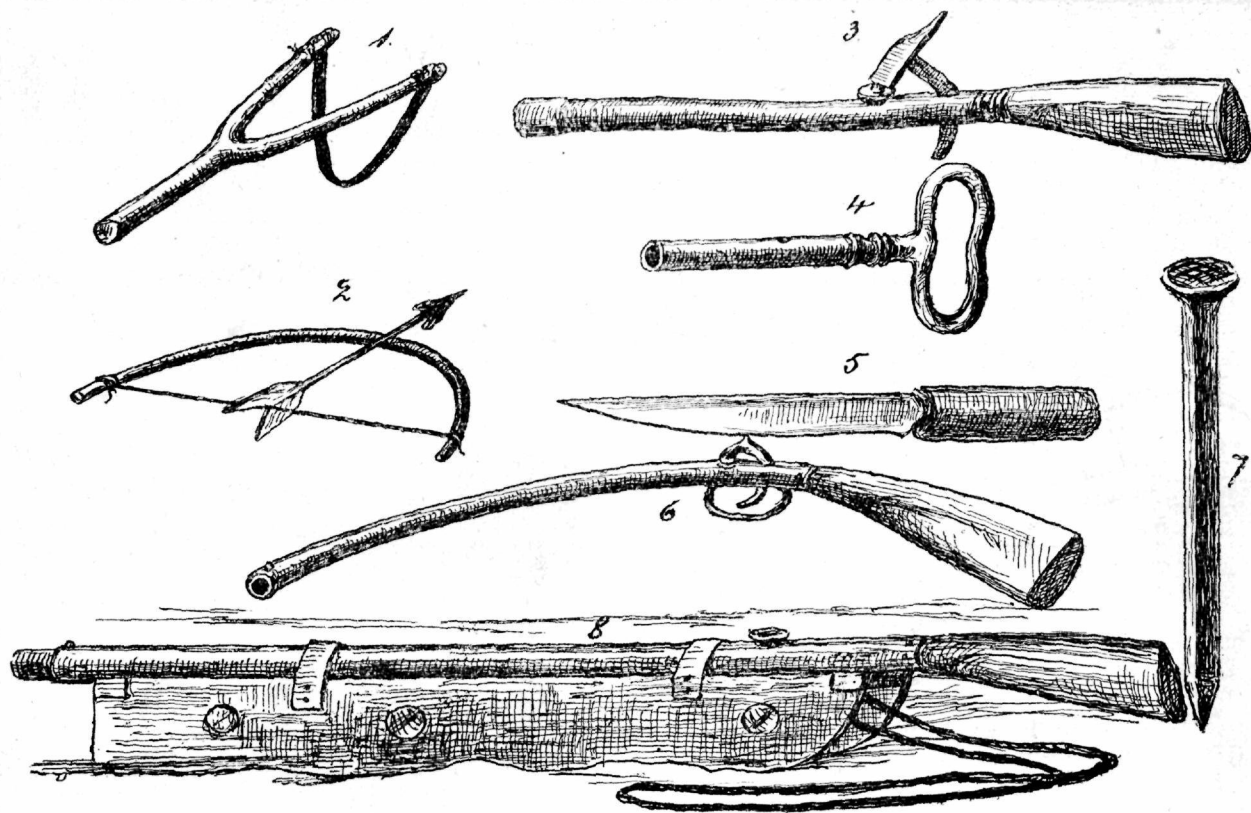
Ja see langemine oli suur.

Allakukkunud näitavad hambaid.

Korjatud sõjariistad.

Nr. 1 ja 2 on ennemuistsed kuulipildujad. Need on küll enam korjajate pilkamiseks, kui tõsisel mõttes ära viidu. Nr. 3 on hirmus sõjariist. See on umbes 2 arssinad pikk ja Tagamäe taadi oma noorepõlve töö. Wana Tagamäe oli toapoisina mõisa sepa juures pisut raua tööd õppinud ja tegi hiljem omale linnast toodud wana gaasi torust püssi. Enamasti laeti seda püssi wana malmist paja tükkidega ja rõngaskiwiidega, mis luid lõhuwad.

Nr. 4. Rewolwer. Uustalu Andrese meistertükk. Raud on küll enamalt wõtmena teeninud, aga see ei takista teda püstoliks olemast, kui waja on ilmkärakat teha. Ainult sütitamine on natuke ajawiitlik, sest seda peab tuletikuga ehk õhkuwa söega toimetama. Aga kardetaw sõjariist on ta küll, sest ta võib ka laskjal enesel si' mad ära lõhkuda ja sellepärast on üsna tänuväärt, et niisugused kardetawad riistad ära korjati.

Nr. 5. Harjakse mõrtsuka tapariist. See on omal ajal mitusada elu lõpetanud. Wana Ajaotsa Jüri tarwitas teda tapatöös. Jüri oli noorest saadik niisugune poiss, kes werd ei kartnud, waid juba 12 aastasel seatapmise juurde tuld näitama julges tulla. 16 aastasel õppis ta juba päris tapmise ära ja käis seitsaadik ikka külas tapmas, kui kusagil mõni suurem orikas oli weristada. Sellest sai omale nimeks „Harjakse mõrtsukas.“ Tapariist korjati nüüd küll ära, aga mõrtsukas ähwardanud omale uue jälle nõutada.

Nr. 6. Püss, millega ka ümber nurga võib lasta. See on nii hirmus riist, et ka paksu seinaga ei wõi selle eest julge olla, sest ümber nurga võib ikkagi trehwata. Wiimase ajal on ta külla sepa wanaraua hulgas seisnud, kust nüüd korjajatele ära wiidi.

Nr. 7. Ei ole küll weel sõjariist waid alles raudnael, aga et sellest kuidagi sõjariista teha ei saadaks, wiidi ka see korjajatele ära.

Nr. 8. Suurtükk. Eesti rannamehe wäljamõeldud ja tulewane Põhjamaade sõjatehnika ideal. Teatawasti ei käi talwel ratas ringi, sellepärast on ranna ja saarte hülgemüürid oma suurtele laskeriistadele kelgud alla teinud ja kelgu warjult luurab ta oma saagi järele. Tulewases talwesõjas on sarnased wist ka juba sõjawäes tarwitusel, kuna meie rannast palju häid mudelisi saadi.

Pildid uuemast ajast.

Proua: Madli! kas sull aega on?

Röögitüdr.: Ei ole, hakkam kohwi jooma.

Proua: Hüwa! Ma pesen siis nõud ise ära, et find mitte tülitada.

Röögitüdr.: Seda ma teen ise, aga pange nüüd ruttu puid pliidi alla ja jookste färmesti poodi ja tooge mulle üks juufste kannu.

*

Meiu: August, lubage ma palun Teie südant ja fätt.

August: Wabandage, ma olen ju naije mees.

Meiu: Siis laske kohe lahutada.

*

Mis tükkis olivad Witte ja Peter Speeck ühe farnased?

Mõlemad lubawad palju ja mõlemad mõistawad parajal ajal „putked“ teha.

*

Urmas ja hale lugu.

Ohtu ämarikul, pärast päewa waewa,
Pärast rasket salmisepa tööd,
Kui ju tähed ilmuwad taewa,
Gaasituled kuulutasid ööd, —
Astus nägus noormees uksest õue,
Pakitsewad tunded täitsid pöue.

Unistades uulitsal ta ekkis.
Hele naer siis nagu une seest
Teda äratas, — tal süda rinnus peffis —
Leidis ennast walge akna eest.
Möödakäijaid polnud. Nõnda seisis tema;
Kogu keha hakkas wärisema.

See on ilus neiu — ei, waid ingel ise,
Kes nii jumalikult naeris siin . . .
Selle iluduse imelise
Wägiwallaga ma ära wiin!
Ja ta rõhus kõrwu piida ligi,
Otja kattis palawiku higi.

Kardinate wahelt paistis pisut tuba,
Sinna üksijilmi wahtis ta,
Kuid ei kade aknakate luba
Enam kaugemale waadata.
Korraga ja ärewuses kanges
Põlwili ta akna taha langes . . .

Tema nägi tõeste paljaid jalgu . . .
Oh, need olid imeilusad!
Ta ei uskund ennast esialgu,
Mõtleb, et ehk filmad petawad.
Aga seal nad kadusiwad juba,
Uhtlasi jäi pimedamaks tuba.
Nõnda põlwitas ta akna taga.
Kaua? Ta ei teadnud isegi.
Jälle tehti walgeks tuba, aga
Jalgu polnud näha ometi!
Korraga — see mõjus nagu kõue! —
Mehe naeru oli kuulda õuue . . .

* * *

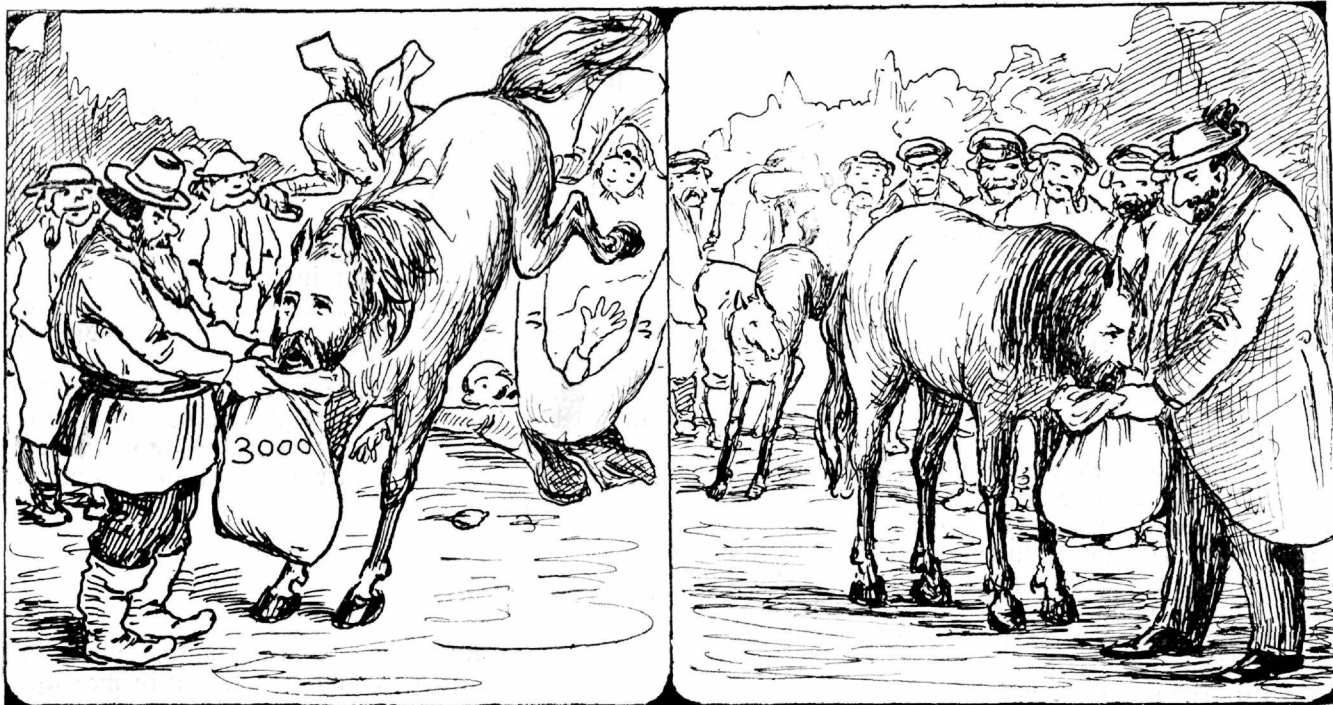
Neiu naer kui kannel kõrwus kajak,
Mehe naer kui murdja taga ajak,
Walged jalad seisis filma ees
Õöd ja päewad . . . Oh sa waene mees!

* * *

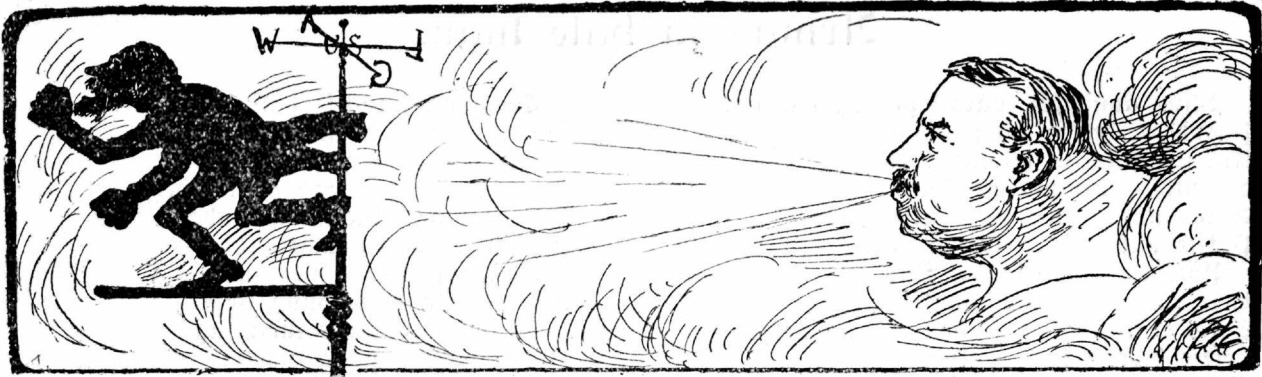
Tihti tõmbas nagu salawägi
Teda akna taha, kus ta forra nägi
Oma õnne-päikest pilwe pilust.
Seal ta unistas siis kadund ilust.

Paar pilti minewikust.

Kõrwile passiwad kõik kaerad, ükspuhas kelle poolt antakse.

Eesti tuule lipp ju Saksa Pikkwits.

Kullake! kui õnnelikud meie oleksime, kui warsti meil ka üks weikene kisa-pill oleks, kaswatusel plaan on mull ammu walmis ja . . .

Ja, ja sina oled ajast maha jäenud inimene. Selle jaoks peab kaswatusel asutus olema, wõi sina mõtled, et mina ise . . .

Aga . . .

Mis aga! kui asutust pole, siis on selleks abinõud, et sa kisa-pilli näha ei saagi.

*

Mõistatus.

Kes on rahwa äraandja,
Sgib rahwast jakske seas,
Kilka jakske jabatandja,
Weab jalka jaani ees.

* * *

Tükite kõige uuemast testamentist.

Minge ja kuulutage wangitornis olejatele kõid, mis teie kuulete ja näete:

Mägijad ei näe enam, lõmaks pekietud liimed on käimiseks wõimetud, nälgatõbi laguneb laiale, kuuljad tehakse kurdiks, rääkijad keeletuks, ärkajad sunnitakse igawesele uinumisele, rahwa seas laotatakse mustasaja-lehti laiali ja õnnetu, kes neid tegusid mitte heaks ei kiida.

—♦♦♦—

N. alewikese kindralkubernereri päewakäst.

„Et alewis hädaohklik waihus walitseb, siis keelan ma igasuguste sõjariistade kandmise ära ja nõuan, et need 24 min. jooksul minu kätte ära antaks. Uhes keelan ma elanikkudel igasuguste taskude ja ka pakkide kandmise ära, sest nendes wõiwad awaliku rahule kardetawad asjad warjul olla. Kõikidel riietil tulewad taskud niikauaks ära lõigata wõi finni õmmelda, kui alewis sõjaseadus maksjow on.

Üksigi rätsepp ei tohi sõjaseaduse maksjowe ajal ühelegi uuele riidele taskuid teha, ehk olgu siis, kui riidetellija sellekohase politsei luba ette näitab. Üleüldiselt wõiwad taskuid ainult need kanda, kellel selleks luba on wõi kes ametikohuste

täitmise juures ühte wõi teist asja tarwiliseks piawad tasku pista . . .

Kõik, kes nendest määrustest üle astuwad wõi neid ei täida, langewad 3000-rbl. trahwi alla wõi istuwad kuni 3 kuud finni. Sõjariistade hiliseid äraandjaid ähwardab mahalaskmine, ülespoomine ja waranduse ärapõletamine

N. alewikese kindralkuberner. N. N.

Algaja.

Neil päiwil tuli „Meie Matsi“ toimetusesse noormees, paberi rull kaenla all. „Mats“ on igawõie wastu wiisakas ja lahke mees, ta näitas ka siin wõerale lahkesti tooli peale.

Wõeras istus.

„Mis teil oli?“

„Mina kuulsin, et „Meie Mats“ käskkirjade eest head hinda maksab. Ma tõin.“

Ta wõttis rulli kaenla alt, lautas „Matsi“ ette laua peale.

Toho sõge — suur paberi kimp.

Mats luges nime: „Habakuk,“ waatas siis wõerale otja ja ütles:

„Teie olete wist algaja?“

„Ei — ma lõpetan juba.“

„Smelik,“ ümises „Mats“, et ma seda ei tea.

Mina arwasin — algaja. Kui küsida tohin kus teie enne . . .?“

„Ah kus enne — ma ei tea enam nende nimeidgi. Ma käisin esmalt kõid raamatukauplused, siis Tallinna ajalehtede toimetused läbi. Kusgil ei saanud hakkama Teie olete nüüd wiimane.“

Tal oli õigus.

Ütles.

Mis nüüd wiga Rootsi lipata, merd kõid maailm täis, ütles Kalda Karli suure wee ajal, kui ta isa wembla alt minema pääsis.

* * *

Kellel on, sellele antakse — ütles õpetaja, kui ta pühapäevast andide kassad rewideeris.

* * *

Parem kartta kui kahetjeda — ütles Priuhmann, kui ta padjad enne poomiist puu alla pani.

* * *

Kes kannatab — see kaua elab — ütles Berdiku Beet, kui mõlgnit raha nõudma tuli.

* * *

Jumala ees oleme kõik ühesugused — ütles Dunkel ja läks „nella“ meeste leeri.

* * *

Tõnissoni pea on volifogus pöruda saanud, ütles Bertu Udu — kui ta „Sädemed“ nr. 4 nägi.

* * *

Kadakad on firifu ilustuseks, ütles Kaarli õpetaja — kui leerilapsed lauale läksivad.

* * *

Minagi olen mäsjumees, ütles Patjala parun, kui kutsu-tähe kätte sai, mille läbi parunit kutsuti kohtusse oma lendlehe üle aru andma.

* * *

Kroon-breid jalgas, ütles hobuseparisnik — kui kuulis, et jalka förm võiduajamisel läbi kukkus!

* * *

Pada sõimab kättelt, ütles Luha, sõbralise kirjawahetuse ajal Berdi Ubuga.

* * *

Mina olen maailma esimene naljakirjanik — ütles Sneideri isand — kui ta oma kalendri märdja wälja andis.

* * *

See on looduse jäämus, et suurem paneb weiksemaid nahka, ütles Loomas, kui Ülemiste järwe mett jõi.

* * *

„Euroopa ära mämise,“ ütles puskari Hans, kui purjus peaga kraawi kukkus.

* * *

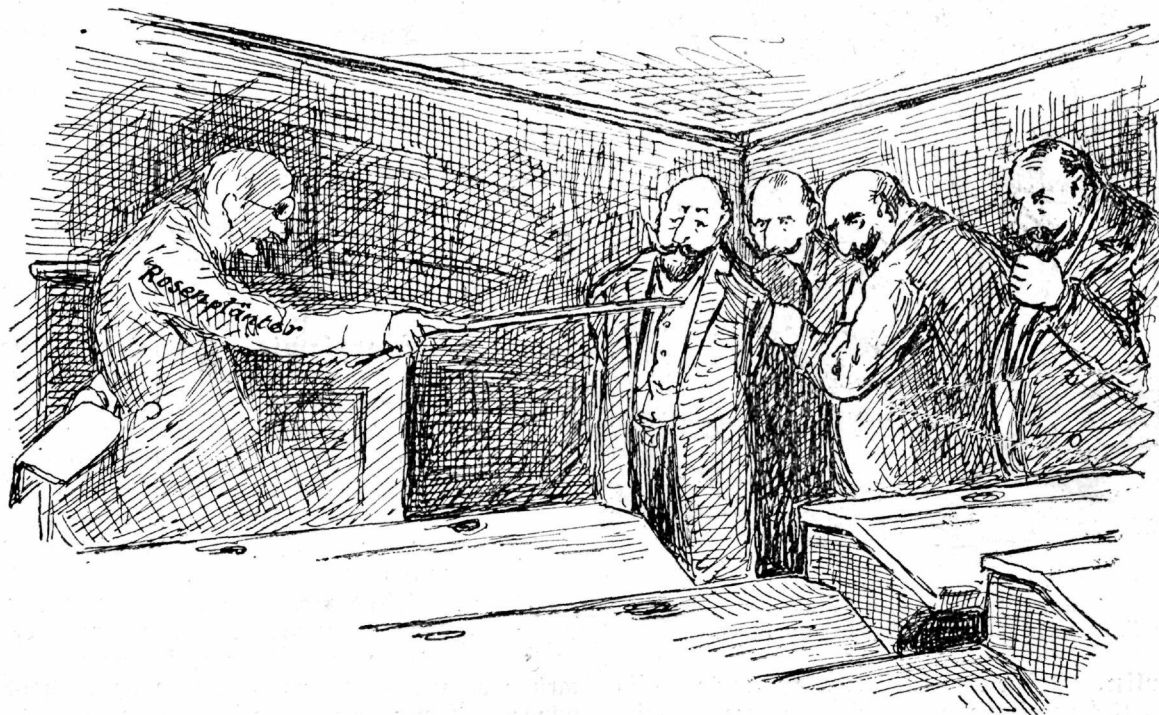
„Oh kus küll see imeilus noormees ise on“ õhkas wanapiiga, kui maast hallitanud tina nõõbi leidis.

* * *

Sabarakud rikkusivad kõik selle supi ära! ütles Pitwits, kui „nella“ läbi kukkus.

* * *

Koolipoisid, kes midagi pole õppinud.

Koolmeister: Juba kaheksakümne aasta eest andsin ma Teile üles rahwa keelt õppida ja muud mis Teile kasulik oleks wõinud olla, aga teie ei ole seni midagi õppinud. Nüüd ei aita muud kui ma pean teid nurka seisma panema.

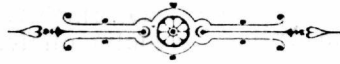
Selfäia.

Üks kirikuherra oli harjunud ikka raamatust jutlust lugema. Ühel pühäl luges ta jutlust põrgu walust, kus ütles:

— See on see tule ja wäärwli järw. Seal on teie walu igawene.

Sealhamas pööras ta lehte, aga juhtus ko gemata faks lehte pöörama ja luges edasi.

— Ja mina lähen teile sinna aset wal-
mistama. . .

Uuemad sõnumid.

Paris. Postiametnikud hakkasiwad forraga wenekeelt rääkima. Walitus keelas selle lõbu neile kolme päewa jooksul ära. 1. maiks kardeti tööliisi jeda sama tegema — tegiwad ka, aga täit wene mõnu ei olnud — wõib olla sellepärast, et walitus aeglasti 50000 joldatit jelle wastu protesterima saatis.

Balti Parun: Waadake, kui wennalikult ja isalikult meie oma tööliste eest hoolitseme.

Berlin. Inimesed, kellel wähegi wene haifu juures — kõik roogitakse wälja, ei anta aega filmigi peeta, wiimajel ajal rändas siia hulk Balti parunisi — muud kui koli jälle! Waesed parunid, rebastel on augud j. n. e. aga ei nemad wõi kuhugi oma pead

panna. Bülow sai kõhu frambid, temagi nimi lõpeb wene — om'iga — kes teab kuidas temagi pääseb.

London. Uudiseid ei ole.

Tokio. Päiteje pojad on Wene poolt kigitud laewastifuga hädas — pole nii palju sadamaid, kuhu kõiki mahutada. Peetakse nõu Wenemaale selle kigituse ette pörutawat tänu adressi läkitada — pilufilmad loodawad selle eest jälle kõik wenerannad omale saama.

Konstantinopol. Sultan sai Wene maalt sõnumi, et seal keegi waimulik isa sellepärast kohtu alla antud, et see omal haaremi pidanud. Digeuskliktude walitseja kummardas jada korda Mekka poole, kiitis Allahi ja tänas Mohamedi, et tema riikis niisuguseid rumalaid seadusi ei ole, lõppeks arwas ta, et tema mitte haige-mees ei ole, waid Wenelane.

Tuula. Aletjinski maakonna strashnikud ei annud selle peale wannet, et nad naisi ja lapsi peksuma saawad — Pärast selgus, et kõik oliwad poisimehed — nüüd jooksewad naisterahwad nende peale tormi, iga neiu ja noorik tahab vähemalt niisugust imelooma juudeldagi.

Riias. Tööliised peawad püha — wabrikud seisawad — ainult kasjakatele ei anta arnu. Nemad olgu nüüd ööd ja päewad ametis.

Warsawis. Ohwitser ja linnawahid warastasiwad trobitonna politika wangisi ära.

Peterburis. Iza Gapan jälle kadunud. Mida keegi õppinud, jeda raske unustada. Ennem oli ta ameti kohustel sunnitud koguduse wastu hüüdma: Üürifeje aja pärast ei näe teie mind mitte ja üürifeje aja pärast näete teie mind jälle ja raske on tal' praegugi õppitud pruugist lahkuda.

Odessjar. Põhjus, miks kindral Karangošow naljalehed lastis ära forjata, on nüüd teada. Pääwafäsk ilmunud wõistluse kartuse pärast, sest kindral püüab ise oma ringkirjadega linnaelanikkudele ametlist nalja teha.

Karwast. Swanowi pool oli maawäriwemine, mis aga politsei agara tegevuse läbi warsti ära lõpetati, kus juures faks föijialdemokrati finni mõeti.

Miaft. 21 aprillil olivad linna hospitalid kuhjani sakslasi, wana korra eestwõttelejaid täis. Nad olivad 20 aprilli õhtu poolel walimiste tagajärjel kõik frambid saanud. Wanad rüütlite moorid olivad päris keeletumad, nooremad nägiwad wainuusi ja hädaldasiwad wahetpidamata. Tohtrid jooksiwad nõutumalt ringi, weel pahemaks tegi see asjalugu, et haiguse iseloom täitsa mõeras oli. Saadeti kiirkäikjalg Saksjamaale, kus haigete eest lastakse hinge palwet teha.

* * *

Marwast. Tallinna Saksja lehtedes seisis walimiste järele järgmine telegramm, mis mõtte kiirufel kaheteistkümnepaari härgadega Marwast oli tulema saadetud: Walimised on möödas — nende mõju oli nii suur, et meie linn omale ehmatuse tagajärjel hoopis teise näu wõttis. Suure kose peal jäi wesi — kui kuulis et sakslased löödud — täitsa seisma. Terwe wabrik lõpetas töetegemise, wabriku suits ei julgenud pilwede poole tõusta, waid löi maha ja kattis nõgiga kõik halja ja ilusa üle ja andis sügawa leina jume. Sakslased istusiwad linna taga muda peal. Nad olivad omad riided lõhki kiskunud ja waatasiwad Saksjamaa poole. Õhtu eele ilmus Saksjamaa poole rist taewa peale — see tõstis weidi maha rõhutud lootusi.

* * *

„Meie Matji“ eratelegrammid. Täna oli Seamael kõstrikoha wäljapakkumine. Kõstrikoha kanditide hulgas oli ka endine Gestiima mõisnikkude peamees. Ta kandis punast parukat.

* * *

Tallinn. Politsei pool oli paar korda rahurikkumist. „Nella“ mehed on väga rõhutud meeleolus. Walge kooles wälja, kõrw sai mustlastele müüdnud. Kuropatkini pükid walmistasiwad walmisriide magasiinidele suurt mõistlust. Pärdi härra wanad patud hakkawad läbi luha paijima — küll mees materdab neid maha — aga mis ja ikka luhaga peale hakkab — arw taim annab wälja. „Wirulane“ arwab, et waba abielu on ka hea asi — mitte waba weel parem — aga mõlemile olla muudatusi tarmis. Keegi õpetaja, kusagil palwemajas, õelnud karjale, et kui keegi ka ihunuhklust saab, peab ta selle eest Jumalat tänama ja nuhtluse andjaid õnnistama. Karja lammastel clnud küsimine keele peal, et miks auuwäärt karjane Pärnus keretäit wastu ei wõtnud ja selle eest Jumalat ei tänanud — waid paremaks arwas kapsta aeda warjule pugeda. Linn on ikka ilma peata. Anti mõista, et Gesti pea ei passiida hästi kaelajätkudega kokku; aga sellegipärast otstitakse paraja kaelaga eestlast. Praegust loonulikku pead ei ole — on järele tehtud.

* * *

Tartu. Herra Laas on hädas, nagu eeskel fahke heinasao wahel, küll kummardab „nella“ küll „Edu“ poole, et selg walutab — aga kahte armukest korraga on täbar pidada. Tõnnisson peab pikki kõneji. Linna asi läheb tasa ja targu, nagu leppase reega, ainult palkade kõrgendamise juures on elawust märgata — linnaisad, kes ennem 100 rbl. kuus jaiwad, saawad wist tulewikus 1000 rbl.

* * *

Bawlogradist. Linna politsei ülewaataja Murawjow teatab suure kurwastusega, et kõik katsjed, linnas lõhkumist toime panna, kahetsemise-wäärilisel wiisil asjataks jaiwad.

* * *

Et sakslased eestlasi tõesti väga armastawad, selleks wõtame „Walgusest“ järgmise tõenduse: Uhe sakslane leiab oma kõige suuremat rõõmu ühe wärske ja ilusa Gesti tüdruk juurest. Kes läheb ja küsib järele, kui palju lasti Gesti lastemaa herradel on.

* * *

Wana kangelase Kalewi nimega hakkas Tallinnas uus ajaleht wäljas käima. Toimetajad on wist kusagilt lugenud, et Kalewipoeg kusagil kuus nädalit ühtejärgi maganud. Sellest eeskujutõttes awaldawad nad tellimisekuulutuses oma peapüüet rahu kalliks pidada. Ka meie soowime uuele lehele rahu. Jah hinga rahu! Ka siis poolest polnud leht kalew — waid ennem üsna siis.

* * *

„Mats“ kuuleb üks lugu, aina ühte ja sedasama kisa, meie maal polla õigust. Õiguse puudus olla suur. Wõib olla! Aga nüüd on üsna kerge seda wiga ära parandada. Kellel rubla taskus — sellel on õigus käes. Selle rohu retsept maksab üks rubla ja selle ette antakse 10 troppi. Mats pole rahaahne, sellepärast awaldab ta selle rohu sedeli lugejate suureks rõõmuks ilma hinnata. See on nii: Université Populaire de Montmartr, 7, rue de Fretaigne Paris. VIII. adr.

* * *

Lätimaal lubanud üks wald oma mõisa herra ja walitseja ära. Ülemus, (nagu kuulujutud tõendawad) olla selle üle üsna ehmatanud — sest kuhu niisuguseid walitsuse himulisi panna. Täbar lugu!

* * *

Et luha nimi wiimasel ajal nii halwa kuulsuse alla langes, olla kõik selle taimse sõõjad loomad, luha wastu kange boikotti wälja kuulutanud (kõrwid on siitamaale weel erapooletuks jäänud) Paha lugu sarnaste heinte omanikkudele.

* * *

Luuletaja mõtted uue aasta ööl 1906 a.

„Meie Mats“ hakkas aprilli kuuga korralikult ilmuma ja ilmub esialgu iga kuu keskmistel päe üle aeglasti teatame. wadel. Kui tarwitus nõuab, siis hakkab „Mats“ tihedamalt ilmuma, mille

Praegu on tellimise hind aastas, see on 12 numbrist eest, postiga 1 rbl. 20 kop., ise ära wies 1 rbl. Ühtiku nr. hind 10 kop. postiga 12 kop.

Tellida võib kas igast numbrist algades, misjulgusest keegi soowib, ehk ka „Meie Mats“ kõige esimesest numbrist peale, mis paari aasta eest ilmus.

Tellimisi ja kuulutusi wõtawad vastu ja müüwad ühtikuid numbrid kõigil auusad raamatukauplused ja tellimiste wastuwõtjad.

Kuulutada, on kallist hinnast „Meie Matsis“ kõige kasulikum, sest seda loetakse rohkem kui ühtegi teist Eesti lehte. Toimetuse ja tallitus on Tallinnas Liivalaia uul nr. 23. Wenekeeli aadress kirjadele: Купцамъ „Meie Mats“ Ревел.

Isomaa äraandjad ja inimeste müüjad.

ülitawad hinnad!

Tartus müüb Bergmann terve oma isomaa 2 kopiku eest ära.

Laas müüb põllumehi 5 kopikat tükk.

Dõnison müüb furnudele 3 kopiku eest elu.

Laas wangistatudele 3 kopiku eest wabadust.

Dõnison müüb tuletahjatele 10 kopiku eest sädemeid. Rahju ainult et need wäga wähe põletawad ehk peaaegu sugugi.

Tallinnast võib Grünfeldti käest 3 kopika eest aega osta.

Jaason müüb meie Matsi 10 kopikat tükk. Matsid on aga imelikud mehed panewad kõige kurwemad ja haigemad mehed ja naesed, rikkad ja waejed kuuls ajaks naerma. Wõnesid aga kuuls ajaks tuld ja tõrwa sülitama.

Wihandis müüb Hansson oma koduma 3 kopika eest ära.

Narwas müüb Raud Geslafi 3 kopikat tükk.

Minge ja ostke!

G. Bruel.

Wõstutaw toimetaja ja wäljaandja W. Jaason. Trükitud W. Antje trükitojas, Tallinnas.